

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-23 iki 2020-05-21

Nutarimas paskelbtas: TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21268

Nauja redakcija nuo 2020-01-21:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2018 m. gruodžio 21 d. Nr. O3E-468
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 11 punktu, 56 straipsnio 3 dalimi, 68 straipsnio 9 ir 11 dalimis, 74 straipsnio 7 dalimi bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2018 m. gruodžio 14 d. pažymą Nr. O5E-363 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) **n u t a r i a**:

Patvirtinti Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašą (pridedama).

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos
2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-468

ELEKTROS ENERGETIKOS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja apskaitos atskyrimą, sąnaudų paskirstymą bei su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusius reikalavimus.

2. Aprašu vadovaujasi:

2.1. perdavimo sistemos operatorius;

2.2. skirstomųjų tinklų operatoriai;

2.3. gamintojai ir nepriklausomi elektros energijos tiekėjai, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pripažinti kaip turintys didelę įtaką rinkoje ar kurių teikiamų paslaugų kainos yra valstybės reguliuojamos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytais atvejais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

2.4. visuomeninis tiekėjas;

2.5. vertikaliai integruotos elektros energetikos įmonės;

2.6. horizontaliai integruotos elektros energetikos įmonės;

2.7. elektros energetikos įmonės, kurios teikia viešuosius interesus atitinkančias paslaugas ir kurių elektros energijos kainos yra valstybės reguliuojamos, išskyrus atsinaujinančių energijos išteklių gamintojus, elektrą gaminančius tik iš atsinaujinančių energijos išteklių, Elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėms taikomos apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo taisyklės bei reikalavimai, nustatyti Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, patvirtintame Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Šilumos sektoriaus aprašas), privalomai išskiriant Aprašo 9.1.1 papunktyje numatytas elektros energijos gamybos verslo vieneto paslaugas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-59](#), 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03362

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

2.8. Taryba, užtikrindama tinkamą elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo įgyvendinimą bei nustatydama teikiamų paslaugų kainų viršutines ribas ir reguliuojamas kainas (kainų dedamąsias) Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

3. Apraše vartojamos šios sąvokos:

3.1. **Apskaitos atskyrimas** – elektros energetikos įmonės pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto apskaitos tvarkymas atskirai pagal atitinkamus verslo vienetus, tarsi verslo vienetai veiktų kaip savarankiški subjektai reguliuojamoje elektros energetikos įmonėje.

3.2. **Ataskaitinis laikotarpis** – laikotarpis, sutampantis su ūkio subjekto finansiniais metais.

3.3. **Bendrosios sąnaudos** – sąnaudos, kurių neįmanoma susieti su paslauga ir (ar) produktu ir kurios susijusios su visa elektros energetikos įmonės veikla.

3.4. **Elektros energetikos infrastruktūrinė įmonė** – elektros energetikos įmonė, kuri vykdo bent vieną iš perdavimo, skirstymo ir elektros energijos gamybos veiklų ir kurios teikiamų paslaugų (produktų) kainos yra reguliuojamos.

3.5. **Kriterijus** – veiksnys, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams. Elektros energetikos įmonės naudojamas kriterijus turi būti ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

3.6. **Nepaskirstomosios sąnaudos** – sąnaudos, kurias patiria elektros energetikos įmonė ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinės nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas elektros energetikos įmonė patiria savo investicijų gražos sąskaita.

3.7. **Netiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurios su paslauga ir (ar) produktu siejamos netiesiogiai ir paskirstomos taikant ekonomine ir technine logika pagrįstus kriterijus.

3.8. **Paskirstymas** – pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto priskyrimas verslo vienetams ar paslaugoms, proporcingai pagal nustatytą kriterijų.

3.9. **Paskirstomosios sąnaudos** – elektros energetikos įmonės faktiškai patiriamos sąnaudos, kurios yra būtinos reguliuojamos veiklos verslo vieneto veiklai vykdyti, pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti ir kurios nepatenka į nepaskirstomųjų sąnaudų grupę.

3.10. *Neteko galios nuo 2020-01-21*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

3.11. **Sąnaudų centras** – vidaus veikla (procesas) ar vidaus paslauga (produktas), kurioms tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma, pagal priežastingumo principą siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams).

3.12. **Sąnaudų paskirstymas** – elektros energetikos įmonės sąnaudų priskyrimas nustatytiems verslo vienetams ir paslaugoms.

3.13. **Sąnaudų vienaarūšiškumas (homogeniškumas)** – sąnaudų savybė, kuri leidžia jas grupuoti pagal bendrus požymius.

3.14. **Tiesioginės sąnaudos** – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir tiksliai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams).

3.15. **Verslo vienetas** – elektros energetikos įmonės veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms ir (ar) produktams tiekti. Verslo vieneta sudaro visi elektros energetikos įmonės ištekliai, tų išteklių transformavimo veiklos ir (ar) procesai, susiję su šios grupės paslaugų ir (ar) produktų vertės kūrimu ir tokių paslaugų ir (ar) produktų teikimu galutinių paslaugų gavėjams.

Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Įstatyme, Verslo apskaitos standartuose, Tarptautiniuose apskaitos standartuose ir kituose teisės aktuose.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

4. Aprašas netaikomas organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą, rengiant finansines ataskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka. Elektros energetikos įmonė įgyvendindama apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat teikdama informaciją Tarybai vadovaujasi Aprašo nuostatomis, o tais atvejais, kai Aprašas nereglamentuoja tam tikrų aspektų, elektros energetikos įmonė remiasi Verslo apskaitos standartais arba Tarptautiniais apskaitos standartais.

Punkto pakeitimai:

II SKYRIUS APSKAITOS ATSKYRIMO TAISYKLĖS

5. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

5.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros elektros energetikos įmonės verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžą;

5.2. atskleisti elektros energetikos sektoriuje reguliuojamų paslaugų pajamų ir sąnaudų formavimąsi.

6. Elektros energetikos įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

6.1. priešastingumo – elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą tiesiogiai arba netiesiogiai turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, kurios nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą (susiformavimą) ar ilgalaikio turto įsigijimą;

6.2. kaupimo – elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į reguliavimo apskaitos sistemą ir paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), vadovaudamasi pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo faktų bei neatsižvelgdama į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

6.3. objektyvumo – elektros energetikos įmonė per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi atlikti nešališkai, nesiekdama iškreipti bet kurios paslaugos (produkto) ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolio) ir paveikti reguliavimo apskaitos sistemos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

6.4. pastovumo – elektros energetikos įmonė skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai:

6.4.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia elektros energetikos įmonės naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų;

6.4.2. Taryba reikalauja pakeisti elektros energetikos įmonės taikomą reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

6.5. skaidrumo – elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi atlikti taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo etape ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti elektros energetikos įmonės pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą pagal verslo vienetų ir paslaugas (produktus). Elektros energetikos įmonė privalo užtikrinti reguliavimo apskaitos sistemos duomenų teisingumą, tikrumą ir įvedimą laiku;

6.6. naudingumo – elektros energetikos įmonė turi parengti ir taikyti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija būtų išsami, tinkama naudoti ir suprantama tos informacijos gavėjams tiek elektros energetikos įmonės viduje, tiek už jos ribų;

6.7. patikimumo – elektros energetikos įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų elektros energetikos įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų.

7. Reguliavimo apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą – sudarant apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitas, elektros energetikos įmonei draudžiama tas pačias pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą įtraukti į apskaitą daugiau kaip vieną kartą.

8. Elektros energetikos įmonė privalo užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus. Elektros energetikos įmonė privalo suformuoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti šio Aprašo IV skyriuje nurodytą informaciją bei visiškai įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių įgyvendinimu ir šio Aprašo 6 punkte nurodytų principų įgyvendinimu.

9. Elektros energetikos įmonė, vykdydama apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetų:

9.1. elektros energijos gamybos veiklą:

9.1.1. kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėje apskaitos atskyrimas tarp šilumos ir elektros energijos gamybos verslo vienetų atliekamas vadovaujantis Šilumos sektoriaus apraše nustatytais apskaitos atskyrimo taisyklėmis. Elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu verslo vieneto dalyje elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti vadovaujantis Šilumos sektoriaus aprašo reikalavimais:

9.1.1.1. remtinios elektros energijos gamybos;

9.1.1.2. neremtinios elektros energijos gamybos;

9.1.1.3. dažnio išlaikymo rezervų (atitinka anksčiau laikytą pirminio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugą);

9.1.1.4. dažnio atkūrimo rezervų (atitinka anksčiau laikytas antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo ir antrinio aktyviosios galios rezervo nuokrypiams reguliuoti užtikrinimo paslaugas);

9.1.1.5. pakaitos rezervų (atitinka anksčiau laikytas tretinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugas);

9.1.1.6. totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo;

9.1.1.7. izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo;

9.1.1.8. elektros energijos prekybos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

9.1.2. elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veiklą. Šioje verslo vieneto dalyje elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

9.1.2.1. remtinios elektros energijos gamybos;

9.1.2.2. neremtinios elektros energijos gamybos;

9.1.2.3. dažnio išlaikymo rezervų (atitinka anksčiau laikytą pirminio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugą);

9.1.2.4. dažnio atkūrimo rezervų (atitinka anksčiau laikytas antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo ir antrinio aktyviosios galios rezervo nuokrypiams reguliuoti užtikrinimo paslaugas);

9.1.2.5. pakaitos rezervų (atitinka anksčiau laikytas tretinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugas);

9.1.2.6. totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo;

9.1.2.7. izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo;

9.1.2.8. elektros energijos prekybos;

9.1.2.9. Europos Sąjungos teisės aktais nustatytų papildomų reikalavimų, susijusių su aplinkosauga, įgyvendinimo;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

9.1.3. kitos su elektros energijos gamybos veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai).

9.2. elektros energijos perdavimo veiklą. Šiame verslo vienete elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

9.2.1. perdavimo aukštos (400–110 kV) įtampos tinklais (iš paslaugos pajamų ir sąnaudų išskiriant per metus prijungtų gamintojų ar naujų vartotojų pajamas ir sąnaudas);

9.2.2. sisteminių paslaugų;

9.2.3. balansavimo;

9.2.4. balansavimo administravimo;

9.2.5. naudojimas jungiamosiomis linijomis ir įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką paslaugų;

9.2.6. viešuosius interesus atitinkančių paslaugų;

9.2.7. kompensacijos už servitutus;

9.2.8. kitos su elektros energijos perdavimo veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai);

9.3. elektros energijos skirstymo veiklą. Šiame verslo vienete elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

9.3.1. skirstymo vidutinės (35–6 kV) įtampos tinklais (iš paslaugos pajamų ir sąnaudų išskiriant per metus prijungtų gamintojų ar naujų vartotojų pajamas ir sąnaudas);

9.3.2. skirstymas žemos (0,4 kV) įtampos tinklais (iš paslaugos pajamų ir sąnaudų išskiriant per metus prijungtų gamintojų ar naujų vartotojų pajamas ir sąnaudas);

9.3.3. balansavimo;

9.3.4. kompensacijos už servitutus;

9.3.5. kompensacijos už apsaugos zonas;

9.3.6. elektros energijos garantinio tiekimo;

9.3.7. kitos su elektros energijos skirstymo veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

9.4. elektros energijos tiekimo veiklą. Šiame verslo vienete elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

9.4.1. elektros energijos didmeninės prekybos;

9.4.2. elektros energijos mažmeninio tiekimo;

9.4.3. elektros energijos visuomeninio tiekimo;

9.4.4. Neteko galios nuo 2020-01-21

Papunkčio naikinimas:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

9.4.5. kitos su elektros energijos tiekimo veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai);

9.5. kitos reguliuojamos veiklos, kurį sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą, bet Tarybos reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą kitą Tarybos reguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą, paskirstant į produktus (paslaugas);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

9.6. nereguliuojamos veiklos, kurį sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Tarybos nereguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

10. Elektros energetikos įmonė, išskyrus Aprašo 2.7 papunktyje numatytas išimtis, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms (produktams), vadovaudamasi sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, kaip nurodyta Aprašo III skyriuje.

10¹. Elektros energetikos įmonė, pripažinta turinčia didelę įtaką rinkoje teikiant Aprašo 9.1.1.5 ir 9.1.2.5 papunkčiuose nurodytą paslaugą ir (ar) teikianti Aprašo 9.1.1.7 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytą paslaugą, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, gali teikti Tarybai tik Aprašo 9.1.1.5, 9.1.1.7, 9.1.2.5 ir 9.1.2.7 papunkčiuose įvardintoms paslaugoms, kurių kainos yra valstybės reguliuojamos, priskirtas pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą, kai:

10^{1.1}. elektros energetikos įmonės faktiškai gautos pajamos per paskutinius trejus metus iš 9.1.1.5, 9.1.1.7, 9.1.2.5 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytų paslaugų sudaro ne daugiau kaip 5 proc. visų trejų metų elektros energetikos įmonės vykdomų veiklų pajamų ir

10^{1.2}. elektros energetikos įmonė neteikia kitos paslaugos, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, išskyrus Aprašo 9.1.1.5, 9.1.1.7, 9.1.2.5 ir 9.1.2.7 papunkčiuose įvardintas paslaugas.

Papildyta punktu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

11. Elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms (produktams), remdamasi atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams), pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 6 punkte nurodytų principų.

12. Elektros energetikos įmonė ilgalaikį turtą turi paskirstyti tiesiogiai verslo vienetams pagal tai, kurių paslaugų (produktų) teikimui tas turtas ataskaitiniu laikotarpiu yra naudojamas. Jeigu šio turto vertės negalima tiesiogiai priskirti konkretiems verslo vienetams ar paslaugoms (produktams), turtas paskirstomas naudojant atitinkamus turto paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 6 punkte nurodytų principų.

13. Elektros energetikos įmonė ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka:

13.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečaus verslo vieneto veiklai užtikrinti ar konkrečiai paslaugai (produktui) teikti, ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi tiesiogiai priskirti konkrečiam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui);

13.2. kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) pagal tai, koku mastu ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 6 punkte nurodytų principų;

13.3. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi proporcingai paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus;

13.4. elektros energetikos įmonei, vykdančiai ilgalaikio turto paskirstymą reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), draudžiama priskirti:

13.4.1. prestižo vertę;

13.4.2. investicinio turto vertę;

13.4.3. finansinio turto vertę;

13.4.4. atidėtojo mokesčio turto vertę;

13.4.5. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis;

13.4.6. infrastruktūrinių įmonių ir didelę įtaką rinkoje turinčių įmonių ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytį dėl turto perkainojimo atlikto pagal Tarptautinių apskaitos standartų arba Verslo apskaitos standartų reikalavimus po 2001 m. gruodžio 31 d;

13.4.7. tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę;

13.4.8. išsinuomoto ilgalaikio turto vertė;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

13.5. elektros energetikos įmonė, vykdanči ilgalaikio turto paskirstymą, reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) gali priskirti, bet į reguliuojamos paslaugos (produkto) turto vertę draudžiama įtraukti:

13.5.1. ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Taryba, vertę, o Aprašo 10¹ punkte nurodytos elektros energetikos įmonės atveju, po jos pripažinimo turinčia didelę įtaką rinkoje teikiant Aprašo 9.1.1.5 ir 9.1.2.5 papunkčiuose nurodytą paslaugą ar pradėjus teikti Aprašo 9.1.1.7 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytą paslaugą, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, įvesto į eksploataciją ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Taryba, vertę;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

13.5.2. plėtos darbų vertę, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios;

13.5.3. nebaigtos statybos vertę, išskyrus strategiškai svarbių investicijų, padedančių siekti nacionalinės ir Europinės energetikos politikos tikslų, jei šių investicijų įtaka nebuvo įvertinta, skaičiuojant vidutinę svertinę kapitalo kainą, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose turto vienetų vertę, išskyrus išnuomoto turto vertę, kuris, nevykdant nereguliuojamos veiklos, visa apimtimi būtų naudojamas elektros energetikos įmonės reguliuojamoje veikloje;

13.5.4. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos fondų lėšas, dotacijų, subsidijų ar joms prilygintas lėšas, taip pat perkrovų pajamas;

13.5.5. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą elektros energetikos gamintojų ir vartotojų sumokėtomis lėšomis už prijungimą prie tinklų;

13.5.6. ilgalaikio turto ar jo dalies vertę, pripažintą neefektyviomis investicijomis:

13.5.6.1. Komisijos 2008 m. gruodžio 18 d. protokolu Nr. O2-40 ar kitais sprendimais, išskyrus Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo tvarkoje, patvirtintoje 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, numatytus atvejus;

13.5.6.2. optimizuojant tinklo elementus ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (toliau – LRAIC) modeliu.

13.5.7. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Taryba priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

13¹. Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas elektros energetikos įmonės įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo dieną atimant Aprašo 13.4.1–13.4.8 ir 13.5.1–13.5.7 papunkčiuose nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes. Jei perduotas ilgalaikis turtas buvo naudojamas reguliuojamoje veikloje ir jo sąnaudos buvo traukiamos į valstybės reguliuojamas kainas, tokio ilgalaikio turto nudėvimoji vertė yra lygi perdavusio ilgalaikį turtą asmens reguliuojamo turto

likutinei vertei perdavimo dieną, atimant Aprašo 13.4.1–13.4.8 ir 13.5.1–13.5.7 papunkčiuose nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes.

Papildyta punktu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

14. Infrastruktūros įmonių atveju LRAIC modeliu optimizuoto ilgalaikio turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudos apskaitomos atstatomaisiais kaštais, likusio turto vertė ir nusidėvėjimo sąnaudos apskaitomos istoriniais kaštais. Jeigu taikomas LRAIC modelis, reguliuojamos veiklos ataskaitose taip pat pateikiami ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo sąnaudų apskaitos istoriniais kaštais duomenys.

15. Pajamos, kurias elektros energetikos įmonė gauna dėl išnuomoto turto, kuris visa apimtimi naudojamas elektros energetikos įmonės reguliuojamoje veikloje (t. y. tinklo elementai), privalo būti padalinamos ir lygiomis dalimis priskiriamos elektros energetikos įmonės reguliuojamai paslaugai (produktui), kuriai yra priskiriamas šis turtas, ir nereguliuojamos veiklos verslo vienetui. Tais atvejais, kai investicijos vykdomos dalyvaujant kitoms energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančioms įmonėms, ta dalimi, kuria šios investicijos, susijusios su inžinerinių darbų sąnaudomis, turi būti paskirstomos tarp atitinkamą infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių. 50 proc. pajamų, gautų iš kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo, yra įtraukiama į reguliuojamos paslaugos (produkto) reguliacinę turto vertę.

16. Pajamos, kurias elektros energetikos įmonė gauna dėl išnuomoto kito, nei Aprašo 15 punkte nurodyto, reguliuojamoje veikloje naudojamo turto, privalo būti pilna apimti priskirtos elektros energetikos įmonės teikiamai paslaugai (produktui), kuriai yra priskiriamas šis turtas.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

17. Elektros energetikos įmonė veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasi buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudarytos finansinės ataskaitos. Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į reguliavimo apskaitos sistemą, elektros energetikos įmonė privalo:

- 17.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;
- 17.2. suskirstyti perkeliamas sąnaudas į Aprašo 18 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasi sąnaudų vienuarūšiškumu (homogeniškumu);
- 17.3. užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą;
- 17.4. elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėje sąnaudų paskirstymas tarp šilumos ir elektros gamybos veiklų atliekamas vadovaujantis Šilumos sektoriaus apraše nustatytais sąnaudų paskirstymo taisyklėmis. Elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu verslo vieneto detalizaciją elektros energetikos įmonė privalo pateikti vadovaudamasi Aprašo 9.1.1 papunkčio reikalavimais.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-59](#), 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03362

18. Visos elektros energetikos įmonės patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes:

- 18.1. elektros energijos įsigijimo sąnaudos;
- 18.2. kuro elektros energijos gamybai sąnaudos;
- 18.3. apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos;
- 18.4. reagentų nusierinimo sąnaudos;
- 18.5. elektros energijos technologinėms ir savosioms reikmėms įsigijimo sąnaudos;
- 18.6. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
- 18.7. finansinės sąnaudos (išskyrus palūkanas);

- 18.8. remonto, techninės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos;
- 18.9. personalo sąnaudos;
- 18.10. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
- 18.11. mokesčių sąnaudos;
- 18.12. administracinės sąnaudos;
- 18.13. kitos paskirstomosios sąnaudos;
- 18.14. gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomosios dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainos sąnaudos;
- 18.15. nepaskirstomosios sąnaudos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

19. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis (šio Aprašo 18.1–18.5 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės). Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis (šio Aprašo 18.6–18.14 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

20. Skaičiuodama ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas elektros energetikos įmonė, išskyrus Aprašo 10¹ punkte nurodytą elektros energetikos įmonę, privalo taikyti Tarybos nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus (Aprašo 3 priedas, išskyrus 20.2 papunktyje nurodytą atvejį) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą. Skaičiuodama reguliuojamos veiklos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, elektros energetikos įmonė, išskyrus Aprašo 10¹ punkte nurodytą elektros energetikos įmonę, turi vadovautis šiais principais:

20.1. Tarybos nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai taikomi visam reguliuojamoje veikloje naudojamam ilgalaikiam turtui, nepriklausomai nuo jo įsigijimo laiko ir vertės. Ilgalaikio turto, įsigyto už Europos Sąjungos fondų, dotacijų ir subsidijų, perkrovų pajamas ir joms prilygintas lėšas, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas elektros energetikos įmonė privalo skaičiuoti pagal konkrečiam turto vienetui taikomus nusidėvėjimo normatyvus;

20.2. tais ilgalaikio turto vienetų atvejais, kai įvedami nauji ilgalaikio turto vienetai, kuriems Aprašo 3 priede nenustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai, elektros energetikos įmonė turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį, kol jis bus nustatytas Tarybos. Kai elektros energetikos įmonės naujai įvedamam turto vienetui taikytas nusidėvėjimo normatyvas skiriasi nuo Tarybos nustatyto, įmonės turi taikyti Tarybos šiam turtui nustatytus nusidėvėjimo normatyvus;

20.3. elektros energetikos įmonė, suderinusi su Taryba, gali taikyti ilgesnius, nei Tarybos nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus.

Išimtiniais atvejais, ekspertiniu vertinimu įvertinus atskirų turto vienetų būklę, gali būti pratęstas tik šių turto vienetų naudingo tarnavimo laikas, nekeičiant visos turto grupės nusidėvėjimo normatyvo ir apie tai informuojant Tarybą.

20.4. elektros energetikos įmonės, nurodytos Aprašo 2.7 papunktyje, gaminančios elektros energiją bendro ciklo elektrinėse (įskaitant kondensacinės Lietuvos elektrinės šilumos gamybos įrenginius), nusidėvėjimo normatyvus taiko pagal Šilumos sektoriaus aprašą;

20.5. elektros energetikos įmonei įgyvendinus investicijas, kurios pagerina turto būklę, šio ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpis gali būti pratęstas įmonės ekspertų motyvuotu sprendimu. Ilgalaikio turto vienetų sąrašas ir ekspertų pagrindimai turto vienetams, kuriems buvo nustatyti nauji ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai, Tarybai pateikiamas per 40 kalendorinių dienų nuo praėjusių reguliavimo metų pabaigos. Tarybai nustačius, kitą nei energetikos įmonių ekspertų apskaičiuotą ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpį, energetikos įmonė,

skaičiuodama nusidėvėjimo sąnaudas, privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpį;

20.6. iki Aprašo įsigaliojimo dienos įsigytiems ilgalaikio turto vienetams Aprašo 3 priede nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai taikomi šio ilgalaikio turto 2018 m. gruodžio 31 d. likutinei vertei, kuri vadovaujantis Aprašo 20 punkte nustatytais nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo principais nudėvima per likusį turto naudingo tarnavimo laiką;

20.7. ilgalaikio turto likutinė vertė, pradedant laikotarpiu, kada buvo patikslinta ir su Taryba suderinta nauja nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo norma, turi būti nudėvima per likusį patikslintą turto naudingo tarnavimo laiką;

20.8. elektros energetikos įmonės įgyvendintos investicijos, kurios neprailgina esamo turto naudingo tarnavimo laiko, nusidėvėjimo skaičiavimo pabaigos data turi būti lygi turto vieneto ar jo komponentės, su kuriuo ši investicija susijusi (inventorinis numeris sutampa), naudingo tarnavimo laiko pabaigos datai. Jeigu tokios investicijos ir susijusio turto vieneto naudingo tarnavimo laikas reikšmingai skiriasi, įgyvendinant tokias investicijas turi būti vadovaujama ekonominio naudingumo principu įvertinant galimas investavimo alternatyvas;

20.9. elektros energetikos įmonės įgyvendintos investicijos, kurios prailgina esamo turto naudingo tarnavimo laiką, nusidėvėjimo skaičiavimo pabaigos data turi būti lygi turto vieneto komponentės, su kuria ši investicija susijusi (inventorinis numeris sutampa), naudingo tarnavimo laiko pabaigos datai, kuri yra atitinkamai prailginta, atsižvelgiant į įgyvendintos investicijos teikiamą naudą.

20.10. kai elektros energetikos įmonės įstatinis kapitalas didinamas turtiniu įnašu, elektros energetikos įmonė, skaičiuodama šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, gali taikyti kitokį, nei Aprašo 3 priede nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Taryba gali nustatyti kitą nei elektros energetikos įmonės numatomą taikyti ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį. Tarybai nustačius kitą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį, elektros energetikos įmonė, skaičiuodama nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Elektros energetikos įmonei nepateikus informacijos ar dokumentų, kuriais remiantis elektros energetikos įmonė planuoja taikyti kitokį negu Aprašo 3 priede nustatytą nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį, taikomas Aprašo 3 priede nustatytas nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis. Jei perduotas ilgalaikis turtas buvo naudojamas reguliuojamoje veikloje ir jo sąnaudos buvo traukiamos į valstybės reguliuojamas kainas, tai tokio ilgalaikio turto likutinė vertė turi būti nudėvėta per likusį naudingo tarnavimo laiką, taikant Tarybos Aprašo 3 priede numatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

20¹. Aprašo 10¹ punkte nurodyta elektros energetikos įmonė skaičiuodama iki jos pripažinimo turinčia didelę įtaką rinkoje teikiant Aprašo 9.1.1.5 ir 9.1.2.5 papunkčiuose nurodytą paslaugą ar iki pradėjus teikti Aprašo 9.1.1.7 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytą paslaugą, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, įvesto į eksploataciją ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas taiko įmonės buhalterinėje apskaitoje nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą, išskyrus atvejus, kai Taryba motyvuotu sprendimu nustato kitą ilgalaikio turto ar jų grupės nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Po Aprašo 10¹ punkte nurodytos elektros energetikos įmonės pripažinimo turinčia didelę įtaką rinkoje teikiant Aprašo 9.1.1.5 ir 9.1.2.5 papunkčiuose nurodytą paslaugą ar pradėjus teikti Aprašo 9.1.1.7 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytą paslaugą, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, įvestam į eksploataciją ilgalaikiam turtui taikomas Aprašo 20 punktas.

Papildyta punktu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

21. Elektros energetikos įmonės ilgalaikio turto rekonstravimo ar (kapitalinio) remonto darbai, didinantys ilgalaikio turto ekonominę naudą (t. y. pagerinantys naudingąsias savybes ar naudingo tarnavimo laiką), įforminami komisijos, sudarytos iš elektros energetikos įmonės darbuotojų, motyvuotu sprendimu (perdavimo eksploatuoti aktu ar kitu įmonės apskaitos politikoje numatytu dokumentu), kuriame pateikiamos išvados dėl atliktų darbų ekonominės naudos: pailginto turto naudingo tarnavimo laiko ir (arba) pagerintų turto naudingųjų savybių.

Ilgalaikio turto remonto išlaidos skirtos atkurti ar palaikyti jo pirmines savybes turėtų būti pripažįstamos sąnaudomis, kai jos susidaro, išskyrus išimtinis ir pagrįstus atvejus (pvz.: remonto darbų sąnaudos sudaro reikšmingą dalį ilgalaikio turto įsigijimo vertės, atlikti darbai leis ilgiau eksploatuoti turto vienetą ir pan.).

22. Elektros energetikos įmonė, skaičiuodama teikiamų paslaugų (produktų) sąnaudas pagal šį Aprašą, privalo, laikydamasi priežastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms (produktams), sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, elektros energetikos įmonė, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydama paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamą sąnaudų paskirstymo kriterijų dydžius, elektros energetikos įmonė turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis šio Aprašo 6 punkte nustatytų principų, ypač priežastingumo principo.

23. Elektros energetikos įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu, laikydamasi šio Aprašo 6 punkte nurodytų principų, privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

23.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos (produktai) ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

23.2. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų (produktų) grupė, vidinis procesas ar jų grupė ir kurių sąryšis su konkrečiomis paslaugomis (produktais) yra netiesioginis. Šios sąnaudos paskirstomos taikant ekonomine, technine logika pagrįstus paskirstymo kriterijus;

23.3. bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos elektros energetikos įmonės bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis (produktais) neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio sąryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti elektros energetikos įmonės organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

23.4. nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nurodytos Aprašo 30 punkte.

24. Tiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas elektros energetikos įmonė turi paskirstyti toms paslaugoms (produktams), kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

25. Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas elektros energetikos įmonė, užtikrindama Aprašo 6 punkte išvardintų principų įgyvendinimą, gali paskirstyti iš karto, naudodama sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodama tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms ir verslo vienetams, kurie netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas elektros energetikos įmonė pagal poreikį gali suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:

- 25.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų grupė,
- 25.2. infrastruktūros plėtros veiklų grupė,
- 25.3. paslaugų teikimo veiklų grupė,
- 25.4. paslaugų plėtros veiklų grupė,
- 25.5. pardavimo veiklų grupė,
- 25.6. klientų aptarnavimo veiklų grupė,
- 25.7. gedimų šalinimo veiklų grupė,

- 25.8. atsiskaitymų ir apskaitos veiklų grupė,
- 25.9. transporto valdymo veiklų grupė,
- 25.10. materialinio aprūpinimo veiklų grupė,
- 25.11. personalo valdymo veiklų grupė,
- 25.12. kita.

26. Elektros energetikos įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų šio Aprašo 6 punkte nustatytų principų įgyvendinimą, turi nustatyti pakankamą vidaus veiklų grupių ir vidaus veiklų kiekvienoje grupėje skaičių, pagal poreikį detalizavus Aprašo 25 punkte nurodytas veiklų grupes.

27. Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas elektros energetikos įmonė turi paskirstyti paslaugoms (produktams). Tokį sąnaudų paskirstymą elektros energetikos įmonė turi atlikti, naudodama sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro arba paslaugos (produkto), kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Elektros energetikos įmonė privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijus atitinka šio Aprašo 6 punkte nustatytus principus.

28. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms elektros energetikos įmonė, vadovaudamasi priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui, nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamam verslo vienetui ir paslaugai (produktui) priskiriamos pagal Aprašo 13.3 papunktyje pateiktą ilgalaikio turto paskirstymo tvarką.

29. Nepaskirstomąsias sąnaudas, nurodytas Aprašo 30 punkte, elektros energetikos įmonė turi įtraukti į reguliavimo apskaitos sistemą, tačiau tokias sąnaudas perkeldama iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, elektros energetikos įmonė turi iš karto priskirti nepaskirstomosioms sąnaudoms.

30. Elektros energetikos įmonei, vykdančiai sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), priskirti šias nepaskirstomąsias sąnaudas:

30.1. beviltiškas skolas, išskyrus atvejus, kai beviltiškų skolų sąnaudos patiriamos siekiant užtikrinti vartotojams teikiamų elektros energijos tiekimo paslaugų patikimumą ir (ar) gamintojams teikiamų jų pagamintos elektros energijos persiuntimo paslaugų patikimumą, kai Taryba informuoja, kad to negali užtikrinti garantinis tiekėjas, ir kartu su metinėmis reguliuojamosios veiklos ataskaitomis pateikus įrodymus, kad buvo imtasi visų teisėtų ir pagrįstų veiksmų skolai išieškoti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [Q3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

30.2. paramą, labdarą ir vartotojų švietimo sąnaudas, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus;

30.3. tantjemų išmokas;

30.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo ir tiesiogiai susijusio su reguliuojamu verslo vienetu;

30.5. patirtas palūkanų ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;

30.6. komandiruočių, personalo mokymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, komunikacijų tyrimų, nuotolinių kanalų populiarinimo, įvairių monitoringų sąnaudas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti, sudarančias daugiau kaip:

30.6.1. 2,8 proc. elektros energetikos perdavimo veiklą vykdančios įmonės verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 18.7–18.13 papunkčiuose;

30.6.2. 0,61 proc. elektros energetikos skirstymo veiklą vykdančios įmonės verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 18.7–18.13 papunkčiuose;

30.6.3. 3,2 proc. elektros energetikos visuomeninio tiekimo veiklą vykdančios įmonės verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 18.7–18.13 papunkčiuose;

30.6.4. 0,85 proc. elektros energetikos gamybos veiklą vykdančios įmonės, pripažintos kaip turinčios didelę įtaką rinkoje, verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 18.7–18.13 papunkčiuose;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-59](#), 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03362

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

30.7. konsultacinės sąnaudas, išskyrus sąnaudas, kurios yra susijusios su reguliuojama veikla ir atitinka bent vieną iš žemiau nurodytų kriterijų:

30.7.1. tikslai ir (ar) rezultatai, kurių siekiant buvo papildomai samdomi konsultantai, buvo pasiekti;

30.7.2. įmonė neturėjo reikiamos kompetencijos darbuotojų iškilusiam klausimui spręsti ir konsultacija buvo dėl vienkartinio klausimo;

30.7.3. konsultantai atlieka periodišką elektros energetikos įmonės darbus ir tai yra ekonomiškiau negu nuolatinio įmonės darbuotojo išlaikymas;

30.7.4. ekonominė nauda yra didesnė negu konsultavimosi sąnaudos, jei rezultatai gali būti ekonomiškai įvertinami;

30.7.5. kitos pagrindžiančios aplinkybės, tuo atveju, jeigu sąnaudų tikslingumo negalima įvertinti pagal Aprašo 30.7.1–30.7.4 papunkčiuose nurodytus kriterijus.

30.8. mokymų dalyvių maitinimo, konkursų, parodų, įvairių renginių, organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar *force majeure* aplinkybių, kurios nėra vertinamos Komisijos patvirtintuose Elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimuose, patvirtintuose Komisijos 2009 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. O3-75 „Dėl Elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų“, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimas, kompensacijos vartotojams už laiku neatstatytą elektros energijos persiuntimą, materialinės žalos žemės savininkams, kurių nuosavybės teise priklausančios valdos yra netoliese pažeidimo šaltinio arba pažeidimo šaltinis yra tose ribose, pelno mokesčio, mokesčių nuo dividendų, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų bei kitų panašaus pobūdžio paslaugų, susijusių su rekreacija, įsigijimo sąnaudas;

30.9. sąnaudas, susijusias su įmonės įvaizdžio kūrimo tikslais, t. y. salių nuomos, svečių maitinimo ir kitos panašaus pobūdžio sąnaudos, elektros energetikos įmonės vertybinių popierių listingavimo išlaidos, informacijos skelbimo sąnaudos, išskyrus tas, kurios patirtos dėl teisės aktų reikalavimų, prabangos prekių įsigijimo sąnaudas;

30.10. personalo sąnaudas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsąjungoms bei kitas išmokas darbuotojams, kurios viršija Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas;

30.11. sąnaudas, susijusias su atidėjimais;

30.12. sąnaudas patirtas dėl elektros energetikos įmonės neteisėtų veiksmų ar neveikimo;

30.13. papildomo draudimo sąnaudas, kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų elektros energetikos įmonės (darbuotojų) veiksmų, t. y. draudžiamasis įvykis atsiranda, dėl elektros energetikos įmonės padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atliko apdrausti darbuotojai ar elektros energetikos įmonė (pvz.: vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.), išskyrus darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus ir (ar) su potencialiai pavojingais įrenginiais, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe sąnaudas;

30.14. nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas, išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas, jei įmonė pateikia ekonominį ar teisinį pagrindimą dėl turto užkonservavimo pagrįstumo;

30.15. *Neteko galios nuo 2020-01-21*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

30.16. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos fondų, dotacijų ir subsidijų, perkrovų pajamas ir joms prilygintas lėšas;

30.17. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos elektros energetikos gamintojų ir vartotojų sumokėtomis lėšomis už prijungimą prie tinklų;

30.18. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, dėl turto perkainojimo, pagal Tarptautinių apskaitos standartų arba Verslo apskaitos standartų reikalavimus, atlikto po 2001 m. gruodžio 31 d.;

30.19. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Taryba, vertės, o Aprašo 10¹ punkte nurodytos elektros energetikos įmonės atveju, nuo po jos pripažinimo turinčia didelę įtaką rinkoje teikiant Aprašo 9.1.1.5 ir 9.1.2.5 papunkčiuose nurodytą paslaugą ar pradėjus teikti Aprašo 9.1.1.7 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytą paslaugą, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, įvesto į eksploataciją ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Taryba, vertės;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

30.20. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis;

30.21. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo Tarybos sprendimu neefektyvomis investicijomis pripažinto ilgalaikio turto ar jo dalies, išskyrus, išskyrus Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo tvarkoje, patvirtintoje Komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, numatytus atvejus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

30.22. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinės vertės po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Taryba priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

30.1¹. baudas, delspinigius;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

31. Elektros energetikos įmonei, vykdančiai sąnaudų paskirstymą, leidžiama reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), priskirti reguliuojamo turto vertei priskiriamas ilgalaikio turto, kurio negalima eksploatuoti, nurašymo sąnaudas (išskyrus nurašomo turto perkainojimo rezultata), kurios atskirais atvejais yra lygios arba viršija 10 tūkst. Eur, tik tuomet, kai elektros energetikos įmonė pagrindžia Tarybai šiuos ilgalaikio turto nurašymo atvejus, išskyrus elektros energijos gamintojus, pripažintus turinčiais didelę įtaką rinkoje, kurie Tarybai privalo pagrįsti visus ilgalaikio turto nurašymo atvejus. Ilgalaikio turto nurašymo sąnaudos turi būti sumažintos pajamomis, gautomis realizuojant nurašomą ilgalaikį turtą, jeigu elektros energetikos įmonė tokias pajamas gavo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

32. Elektros energetikos įmonėms draudžiama priskirti reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), reguliuojamo turto vertei priskiriamas ilgalaikio turto, kurio negalima eksploatuoti, nurašymo sąnaudas, kurios yra mažesnės nei 10 tūkst. Eur, ir bendrai sudarančias daugiau kaip 0,05 proc. elektros energetikos įmonės ilgalaikio reguliuojamo turto vertės perdavimo sistemos operatoriaus atveju, 0,18 proc. – elektros energetikos įmonės ilgalaikio reguliuojamo turto vertės skirstymo sistemos operatoriaus atveju. Ilgalaikio turto nurašymo sąnaudos turi būti sumažintos pajamomis, gautomis realizuojant nurašomą ilgalaikį turtą, jeigu elektros energetikos įmonė tokias pajamas gavo.

33. Elektros energetikos įmonei, vykdančiai sąnaudų paskirstymą, leidžiama reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), priskirti sąnaudas, susijusias su visuomenės informavimu apie įmonių vykdomus strateginius projektus, siekiant nuosekliai, numatytais terminais įgyvendinti strateginį projektą, ir sąnaudas, susijusias su visuomenės informavimu apie įmonės kasdienę veiklą, dėl kurios įmonė teisės aktų nustatyta tvarka yra pripažinta turinčia strateginę reikšmę valstybei, siekiant skaidriai ir suprantamai atsiskaityti visuomenei už vykdomą veiklą ir jos rezultatus, tačiau neviršijant Aprašo 30.6 papunktyje numatyto tokių sąnaudų ribojimo.

34. Elektros energetikos įmonės reguliuojamos veiklos ataskaitinio laikotarpio sąnaudoms pagal Aprašo 22 punkte numatytą tvarką taip pat priskiriamos turto, nurodyto Aprašo 13.4.7 papunktyje, įsigijimo sąnaudos. Šios sąnaudos paskirstomos reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai).

IV SKYRIUS

SU APSKAITOS ATSKYRIMU IR SU SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ SĄVADAS

35. Elektros energetikos įmonė, išskyrus Aprašo 10¹ punkte nurodytą elektros energetikos įmonę, turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų, pasibaigus einamojo ataskaitinio laikotarpio ketvirčiui, Tarybos reikalavimu per 30 darbo dienų pateikti reguliavimo apskaitos sistemos informaciją už pasibaigusią einamojo ataskaitinio laikotarpio dalį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

36. Elektros energetikos įmonė turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija Tarybai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šio Aprašo 5–16 punktuose, vykdymu ir sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio Aprašo 17–34 punktuose, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus:

36.1. tinkamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi būti naudingi ir pakankami informacijos gavėjui, vertinant elektros energetikos įmonės vykdomoje veikloje gautų pajamų, patirtų sąnaudų, naudojamo ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams;

36.2. patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti elektros energetikos įmonės finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų;

36.3. palyginamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi sudaryti galimybę palyginti elektros energetikos įmonės skirtingų laikotarpių reguliavimo apskaitos ataskaitų duomenis;

36.4. reikšmingumo kriterijų – ataskaitose turi būti pateikiami visi reikšmingi duomenys ir informacija. Duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis reguliuojamos veiklos ataskaitomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

37. Elektros energetikos įmonės, veiklą pradėjusios po Aprašo įsigaliojimo dienos – per šešis mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios privalo pateikti Tarybai reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašą (toliau – Sistemos aprašas). Elektros energetikos įmonių Tarybai pateiktas Sistemos aprašas turi atskleisti elektros energetikos įmonės reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše elektros energetikos įmonė turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas elektros energetikos įmonės finansiniais metais. Sistemos aprašą Tarybai elektros energetikos įmonė, išskyrus Aprašo 10¹ punkte nurodytą elektros energetikos įmonę, privalo pateikti su šiais neatskiriama Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais:

37.1. detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas;

37.2. elektros energetikos įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis elektros energetikos įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje;

37.3. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus ekonominė prasmė ir pagrįstumas;

37.4. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (Aprašo 3 priedas) bei elektros energetikos įmonėje taikomi ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ir remonto darbų kapitalizavimo kriterijai;

37.5. kita informacija, įrodanti, kad elektros energetikos įmonės suformuota reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas atitinka šio Aprašo reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

37¹. Elektros energetikos įmonė, nurodyta Aprašo 10¹ punkte, Sistemos aprašą Tarybai privalo pateikti su šiais neatskiriama Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais:

37¹.1. elektros energetikos įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis elektros energetikos įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje. Buhalterinės apskaitos sąskaitų plano sąnaudų sąskaitos, priskirtos Aprašo 10¹ punkte nurodytoms paslaugoms, turi būti sugrupuotos pagal Aprašo 18 punkte nurodytas sąnaudų grupes;

37¹.2. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto kriterijų sąrašas ir sąnaudų centrų, kurių sąnaudos priskiriamos Aprašo 10¹ punkte nurodytoms paslaugoms, sąrašas;

37¹.3. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, taikomi energetikos įmonės buhalterinėje apskaitoje;

37¹.4. kita informacija, įrodanti, kad elektros energetikos įmonės suformuota reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas atitinka šio Aprašo reikalavimus.

Papildyta punktu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

38. Taryba turi teisę reikalauti tikslinti elektros energetikos įmonės parengtą Sistemos aprašą taip, kad jis atitiktų Aprašo reikalavimus. Nustatytus neatitikimus elektros energetikos įmonė privalo pakoreguoti ir pateikti Tarybai patikslintą Sistemos aprašą per Tarybos nustatytą protingą terminą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

39. Apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas pakeitimus elektros energetikos įmonė privalo pranešti Tarybai teikdama pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

40. Elektros energetikos įmonė, išskyrus Aprašo 10¹ punkte nurodytą elektros energetikos įmonę, per 40 kalendorinių dienų nuo pusmečio pabaigos Tarybai turi pateikti Aprašo 4 ir 5 priedus, atitinkamai už ataskaitinių metų I ir II ketvirčius bei III ir IV ketvirčius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

41. Elektros energetikos įmonė, išskyrus įmones vykdančias veiklą elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, kurioms taikoma Aprašo 2.7 papunktyje nustatyta tvarka, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Tarybai metines reguliuojamos veiklos ataskaitas. Informacija turi būti išsami, kad Taryba galėtų visiškai įsitikinti, kad ataskaitiniu laikotarpiu elektros energetikos įmonės naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo 5–16 punktuose, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo 17–34 punktuose. Elektros energetikos įmonės, išskyrus Aprašo 10¹ punkte nurodytą elektros energetikos įmonę, metines ataskaitas sudaro:

41.1. elektros energetikos įmonės vadovo raštiškas pareiškimas, kad elektros energetikos įmonės veiklos ataskaitiniu laikotarpiu naudota reguliavimo apskaitos sistema bei metinių finansinių ataskaitų rinkinyje pateikta ataskaitinio laikotarpio informacija atitinka šiame Apraše nustatytą Apskaitos atskyrimo taisyklių ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus;

41.2. konsoliduota pelno (nuostolio) ataskaita (Aprašo 1 priedas);

41.3. verslo vienetų ir paslaugų (produktų) ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaita, atskirai pateikiant viso verslo vieneto ir kiekvienos paslaugos (produkto) ataskaitas (Aprašo 2 priedas). Elektros energetikos įmonės, kurioms taikomas LRAIC modelis, Aprašo 2 priedą užpildo pateikiant duomenis atstatomaisiais ir istoriniais kaštais;

41.4. ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (Aprašo 3 priedas);

41.5. pajamų ir sąnaudų ataskaita (Aprašo 4 priedas);

41.6. paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus vertė, taikymo sritis (kokiam (-iems) objektui (-ams) (sąnaudoms, ilgalaikiam turtui) paskirstyti konkretus sąnaudų paskirstymo kriterijus yra taikomas), kiekvieno paskirstymo kriterijaus trumpas ekonominis pagrindimas;

41.7. verslo vienetų suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita (Aprašo 5 priedas);

41.8. perdavimo sistemos operatorius pateikia faktinių sąnaudų suvestinę pagal Ilgo laikotarpio padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelio suvestinių duomenų lentelę (Aprašo 6 priedas);

41.9. skirstomojo tinklo operatorius, kurio veiklos teritorijoje esančių vartotojų skaičius didesnis nei 100 tūkst., pateikia faktinių sąnaudų suvestinę pagal Ilgo laikotarpio padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelio suvestinių duomenų lentelę (Aprašo 7 priedas);

41.10. jei elektros energetikos įmonė investicijų projektą ar jo dalį vykdo naudodama savo išteklius, ji turi atskirai parodyti kapitalizuojamas veiklos sąnaudas, pateikdama visų sąnaudų straipsnių sąrašą su atitinkamomis sumomis pagal Aprašo 4 priedą;

41.11. elektros energetikos įmonės nuožiūra – kiti dokumentai ir informacija, padedantys Tarybai įsitikinti, kad elektros energetikos įmonė ataskaitiniu laikotarpiu vykde šiame Apraše nustatytas Apskaitos atskyrimo taisykles ir Sąnaudų paskirstymo taisykles.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

41.12. informacija apie ataskaitiniu laikotarpiu įneštą turtinį įnašą, kuriuo didinamas elektros energetikos įmonės įstatinis kapitalas (visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimo dėl įstatinio kapitalo didinimo kopija, turto vertinimo ataskaitos kopija, informacija apie turto būklę, likutinę vertę ir jos dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų lėšas ar kitoms Aprašo 13.4.1–13.4.8 ir 13.5.1–13.5.7 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirta ilgalaikio turto vienetų likutinė vertė ir kitus su turtiniu įnašu susijusius duomenis), bei elektros energetikos įmonės motyvuotu sprendimu numatomus taikyti ilgalaikio turto vienetams nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpius;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

41¹. Elektros energetikos įmonės, nurodytos Aprašo 10¹ punkte, metinės ataskaitas sudaro:

41¹.1. Elektros energetikos įmonės, nurodytos Aprašo 10¹ punkte, pelno (nuostolių) ataskaita (Aprašo 8 priedas);

41¹.2. Elektros energetikos įmonės, nurodytos Aprašo 10¹ punkte, Aprašo 9.1.1.5, 9.1.1.7, 9.1.2.5 ir 9.1.2.7 papunkčiuose nurodytų paslaugų ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaita (Aprašo 9 priedas);

41¹.3. Aprašo 41.6, 41.11 ir 41.12 papunkčiuose numatyta informacija.

Papildyta punktu:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

42. Kartu su metinių reguliuojamos veiklos ataskaitų rinkiniu Tarybai turi būti pateiktas elektros energetikos įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinys, sudaromas pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, ir auditoriaus išvada (kai finansinių ataskaitų auditas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka). Jei elektros energetikos įmonę sudaro keli juridiniai asmenys, turi būti pateiktas kiekvieno elektros energetikos įmonę sudarančio juridinio asmens metinių finansinių ataskaitų rinkinys bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pagal Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymą, jei elektros energetikos įmonė valdo kelis juridinius asmenis, patronuojamąsias arba asocijuotąsias įmones, kurių veikla nėra reguliuojama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

43. Įmonės, vykdančios veiklą elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, metinę atskaitomybę bei kitas su reguliavimo apskaita susijusias ataskaitas bei dokumentus teikia Šilumos sektoriaus apraše nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-59](#), 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03362

44. Tarybai raštu pareikalavus, elektros energetikos įmonė per 10 darbo dienų privalo detalizuoti Tarybai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Elektros energetikos įmonė privalo užtikrinti, kad Tarybai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

45. Paaiškęjus, kad pagal Aprašo 40 ir 41, 41¹ punktus pateiktose reguliuojamos veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, elektros energetikos įmonė privalo nedelsiant raštu informuoti Tarybą, nurodant kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir auditoriaus patikrintų reguliuojamosios veiklos ataskaitų atveju pateikti auditoriaus įvertinimą, ar

atlikti pakeitimai reguliuojamos veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalinga pakartotinė patikra, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinės patikros, kai ji yra reikalinga) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Tarybai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Tarybos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą (toliau – DSAIS). Auditoriaus įvertinimo ir pakartotinės reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros nereikia, jeigu duomenys reguliuojamosios veiklos ataskaitose koreguojami gavus Tarybos pastabas dėl duomenų tikslinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-468](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21268

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

46. Elektros energetikos įmonės naudojamos Sistemos aprašas skelbiamas įmonės tinklalapyje arba Tarybos tinklalapyje. Elektros energetikos įmonė, teikdama Tarybai reguliuojamos veiklos metines ataskaitas, privalo nurodyti, kokia informacija yra konfidenciali, bei nurodyti tos informacijos laikymo konfidencialia teisinį pagrindą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

47. Elektros energetikos įmonės Tarybai pateiktos metinės reguliuojamosios veiklos ataskaitos privalo būti patikrintos auditoriaus Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka ūkio subjektas privalo atlikti reguliavimo apskaitos sistemos patikrą dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-468](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21268

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

48. Auditoriui atsisakius pareikšti nuomonę ar pareiškus neigiamą nuomonę apie elektros energetikos įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitose esančią informaciją ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemą, elektros energetikos įmonė privalo užtikrinti reguliuojamosios veiklos ataskaitų ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikimumą bei teisingumą ir užtikrinti, kad būtų atlikta pakartotinė patikra, kurios sąnaudos yra priskiriamos nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-468](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21268

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Taryba, vertindama elektros energetikos įmonės pateiktus duomenis, tarp jų ir duomenis apie uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto dydį bei struktūrą, naudoja:

49.1. tiesiogiai iš elektros energetikos įmonės gautus reguliavimo apskaitos sistemos duomenis bei kitą informaciją, gautą vykdant kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

49.2. turimus duomenis apie atitinkamas paslaugų (produktų) pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

50. Taryba turi teisę iš elektros energetikos įmonių per Tarybos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms Tarybos funkcijoms vykdyti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

51. Aprašo priedus bei kitus dokumentus, nurodytus 40 ir 41, 41¹ punktuose, elektros energetikos įmonė privalo pateikti elektronine forma per Tarybos DSAIS.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

52. Elektros energetikos įmonės, pažeidusios Aprašo reikalavimus, taip pat už informacijos, nurodytos Apraše, nepateikimą ar žinomai klaidingos informacijos pateikimą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

53. Esant neaiškumų dėl šio Aprašo nuostatų taikymo, esant neaiškumų dėl tam tikrų sąnaudų, pajamų ar ilgalaikio turto verčių priskyrimo reguliuojamosios ar nereguliuojamosios veiklos verslo vienetams ir paslaugoms, elektros energetikos įmonė kreipiasi į Tarybą metodinės pagalbos.—Taryba, gavusi elektros energetikos įmonės prašymą, teikia konsultaciją Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

54. Tarybos veiksmai ar neveikimas, įgyvendinant Aprašą, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

Priedų pakeitimai:

Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo priedai

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3E-59](#), 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03362

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3E-59](#), 2019-02-28, paskelbta TAR 2019-02-28, i. k. 2019-03362

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-468 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ korektūros klaidų ištaisymo

2.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nutarimas

Nr. [O3E-46](#), 2020-01-20, paskelbta TAR 2020-01-20, i. k. 2020-00865

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-468 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo